

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka práce: Bc. Markéta Pištorová

Studijní program: Demografie

Obor: Demografie

Název práce: Analýza vysokoškolského vzdělávání v Česku se zaměřením na absolventy 2001-2017

Vedoucí práce: prof. RNDr. Jitka Rychtaříková, CSc.

Hodnotící kritéria a hodnocení

Shoda obsahu práce s jejím názvem a stanovenými cíli

Název, podle mého názoru, nevystihuje plně obsah diplomové práce. Práce není zaměřena pouze na absolventy. Srovnatelná pozornost je věnována i studentům. Součástí diplomové je také detailní popis a hodnocení stavu a vývoje vysokoškolského vzdělávání v ČR a vzdělanostní struktury obyvatelstva Česka na základě posledních dvou sčítání. Období v názvu by bylo vhodné slovně uvést. Cíl práce je stanoven v Úvodu hned dvakrát: na str. 12 – „Vystihnout změny ve vysokoškolském vzdělávání, zejména co se týče absolventů v období 2001-2017...“ a následně na str. 13 – „Cílem této práce je přinést ucelený pohled na absolventy vysokých škol v Česku, na vývoj jejich počtů, podílů a struktur v období 2001-2017, podle mnoha různých faktorů ...“ Ani jedna z těchto formulací nevystihuje plně obsah práce.

1 Zcela vyhovující   2 Vyhovující s připomínkou   3 Vyhovující s výhradou   4 Nevhovující

Struktura a členění práce

Práce je členěna do sedmi kapitol včetně Úvodu, ale bez Závěru. V rámci Obsahu nejsou kapitoly explicitně číslovány. Velmi dobře je zpracován konceptuální a programový rámec vysokoškolského vzdělávání, byť je ne zcela přesně označen jako teoretický úvod do problematiky. Proti logice členění práce nemám námitek s výhradou uvedení sedmé kapitoly – Regresní modely. Regresní modely zde jsou nástrojem, nikoli cílem práce. Proto by bylo vhodnější dát této kapitole jako celku název odpovídající výzkumné otázce/otázkám, na které se autorka snaží s pomocí regresních modelů odpovědět.

1   2   3   4

Jazyková a formální úroveň práce, správnost použité terminologie

Jazyková úroveň práce je výborná. Text je čtivý a až na drobné výjimky formulačně velmi dobře zvládnutý. Formální úroveň práce je dobrá, s výhradou nejednotného psaní velkých písmen v anglických ekvivalentech názvů ukazatelů (s. 19). Použitá terminologie je vysvětlena v úvodní části práce a je v celé práci správně používána.

1   2   3   4

Grafické zpracování, přehlednost tabulek, grafů, obrázků, vhodnost příloh

Práce má slušnou grafickou úpravu, téměř výhradně původní grafické objekty (grafy a tabulky) jsou vesměs přehledné a kompletní, s několika drobnými výhradami (např. obr. 5 – není zcela jasné, kdo to jsou vysokoškoláci; obr. 26 – chybí jednotky; tab. 7 a 11 – nejednotné uvádění počtu desetinných míst, zarovnávání některých číselných hodnot na střed sloupce).

1   2   3   4

Přístup studentky k celkovému zpracování tématu práce, její invence a přínos

Vyvážený obsah, jeho uspořádání, značný objem zpracovaných dat a kvalita textu svědčí o tom, že autorka na práci pracovala dlouhodobě a systematicky. Práce jako celek je bezpochyby informačně velmi přínosná, i když nepřekračuje hranice popisu a prosté komparace. Některé výsledky by si však v rámci diplomové práce zasloužily věcnou interpretaci a alespoň náznak explanace. Ta totiž, až na uvedení poklesu počtu VŠ studentů v posledních letech do souvislosti s málo početnými ročníky narozených v 90. letech, zcela chybí.

1   2   3   4

Správnost a úplnost citací zdrojů

Neodhalil jsem žádné nedostatky ve správnosti a úplnosti citace zdrojů. Mám pouze připomínku k uvádění v seznamu literatury položek, ke kterým chybí v textu odkazy. Například jsme v textu nenašel odkazy na demografické učebnice uvedené v seznamu (Pavlík, Rychtaříková a Šubrtová; Pressat).

1 Zcela vyhovující   2 Vyhovující s připomínkou   3 Vyhovující s výhradou   4 Nevhovující

Vhodnost a dostatek použitých zdrojů

V práci je správně využito dostatečné množství aktuálních informačních zdrojů věnujících se dané problematice včetně řady elektronických dokumentů.

1   2   3   4

Zhodnocení teoretické a metodologické části práce

Konceptuální, programová i metodologická část práce je dobře zpracována a přehledně prezentována. Práce však neobsahuje teoretická východiska v pravém slova smyslu, tedy východiska, která by sloužila jako základ pro formulaci výzkumné strategie či explanaci. Explicitně uvedenou výzkumnou strategií byl totiž prostý popis. Explanaci se autorka v práci důsledně vyhýbá (vizte výše).

1   2   3   4

Zhodnocení praktické části práce

Praktická část se skládá ze dvou částí, z prostého, nicméně detailního, obsáhlého a poměrně systematického popisu systému vysokoškolského vzdělávání u nás, nástinu jeho vývoje a výkonů, často uváděných též v mezinárodním kontextu, a z korektní a dobře popsané, spíše však ilustrativní aplikace metod vícerozměrné regrese.

1   2   3   4

Formulace závěrů práce

Závěry obsahují rekapitulaci cílů a základních zjištění, a dokonce i opakované uvedení některých již dříve zmíněných technických údajů souvisejících s metodickými nástroji výzkumu. Ty do závěru diplomové práce, které není prací metodologickou, nepatří. Doporučení týkající se dalšího výzkumu v rámci daného tématu prakticky chybí.

1   2   3   4

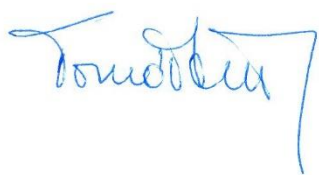
Odborný přínos práce, případně vlastní přínos autora k řešené problematice

Práce představuje detailní a ucelený popis aktuální situace a vývoje vysokoškolského vzdělávání v Česku a jeho postavení v mezinárodním srovnání. Zvláštní pozornost je věnována výkonům systému a vývoji vybraných charakteristik vysokoškolského studia. Výkony autorka dokumentuje

nejen s pomocí průběžné sektorové statistiky, ale dosažené výsledky také ilustruje s pomocí výsledků posledních dvou cenů dovolujících mapovat změnu vzdělanostní struktury obyvatelstva. Korektně aplikuje zvolené základní i pokročilé metody popisu a korektně zachází se statickými údaji. Významnou devizou předložené diplomové práce je vedle jejího rozsahu i nadstandardní čtivost a srozumitelnost. Předložená diplomová práce tak představuje především velmi dobré východisko pro hlubší studium tohoto zajímavého tématu, při němž lze s výhodou využít nejen demografické přístupy a metody, ale také věcné poznatky o populačním vývoji.

Práci po důkladném zvážení hodnotím celkově stupněm „**výborně**“. Výsledné hodnocení odpovídá celkové úrovni práce a nevychází z aritmetického průměru jednotlivých dílčích kritérií.

Malá Skála, 3. září 2018

A handwritten signature in blue ink, reading "Tomáš Kučera". The signature is written in a cursive style with a long vertical stroke at the end.

RNDr. Tomáš Kučera, CSc,
oponent